

Asia: VN/27014/2024

Hallituksen esitys Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtion tukeman asuntorakentamisen keskusta koskevasta lainsäädännöstä

Viite: VN/27014/2024

Yleiset kommentit

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus ottaisi vastattavakseen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) lakisääteiset tehtävät vuoden 2025 alusta, jolloin ARA on esitetty lakkautettavaksi. Esityksessä keskuksen tehtävänä olisi tuen myöntäminen asuntojen rakentamiseen ja hankintaan valtion talousarvion puitteissa, valtion tukeman asuntokannan käytön ja omistajayhteisöjen valvonta ja ohjaus, asumista ja asuntomarkkinoita koskevat asiantuntijatehtävät ja tietopalvelut, rakennusten energiatodistusmenettelyyn liittyvät valvonta- ja tietopalvelutehtävät sekä muut sille erityislaissa säädetyt tehtävät. Laissa säädettäisiin keskuksen tehtävistä, johtamisesta ja ratkaisuvallasta.

Esitysluonnoksen mukaan tehtävät tulevat jatkumaan ympäristöministeriöön siirtymisen jälkeen ennallaan ja esimerkiksi asuntojen tuotantoon, hankintaan ja perusparantamiseen myönnettävän valtion tuen sekä asumiseen liittyvien valtion avustusten ja takausten toimeenpanosta huolehdittaisiin samalla tavalla kuin tähän asti. Ministeriöiden roolina on perinteisesti ollut keskittyä lainsäädäntöön ja virastojen toimeenpanotehtäviin, joten lakiluonnoksessa on sisäänrakennettu ristiriita. Talotekniikkaliitto esittää huolensa, että onko ympäristöministeriön osana toimivalla keskuksella yhtä hyvät tosiasialliset resurssit ja toimintamahdollisuudet tarkoituksenmukaiseen toimintaan kuin virastona toimineella ARA:lla. Tehtävien siirron toteuttamisaikataulu vaikuttaa kireältä ja saattaa vaarantaa keskuksen lakisääteisten tehtävien asianmukaisen ja viivytyksettömän

hoitamisen. Talotekniikkaliitto esittää, että ARA:n tehtävien siirto uudelle keskukselle tulisi voimaan aikaisintaan 1.6.2025 alkaen.

Esitysluonnoksessa ei ole laskelmia keskuksen perustamisen tehokkuusvaikutuksista tai odotettavissa olevista säästöistä. Lausuntopyyntöä esitiedoissa todetaan, että ”ehdotetut säännökset varmistaisivat, että keskuksen viranomaisasema ja päätöksenteko ovat itsenäisiä ympäristöministeriön päätöksenteosta”. Toivomme ympäristöministeriön arvioivan esitettävää lainsäädäntöä huolellisesti, jotta tämä kannatettava tavoite myös toteutuu. Keskuksen viranomaisaseman ja päätöksenteon täytyy olla itsenäistä ja riippumatonta, joten keskuksen asemaa suhteessa ympäristöministeriöön olisi syytä vielä täsmentää.

Muut kommentit

Omatoimisen asumisen järjestämisen kannalta talonrakentamisen lisäksi korjausrakentaminen on merkittävässä asemassa. Suomessa asuinrakennusten korjaustarve on tällä hetkellä yli yhdeksän miljardia euroa vuositasolla ja tarve vain kasvaa, jos määrätietoisia toimia ei jatketa. ARA:n vuosina 2020–2024 myöntämällä asuinrakennusten energia-avustuksilla on ollut merkittävä rooli energiaremonttien vauhdittajana. Vihreän siirtymän onnistumisen ja ilmastotavoitteiden kannalta on välttämätöntä, että kiinteistöjen energiatehokkuutta parannetaan. Asunto-osakeyhtiöille tarkoitetut energia- ja latausinfra-avustukset päättyivät viime vuoden lopussa. Talotekniikkaliitto arvioi, että mahdollisten energia-avustusten myöntäjänä keskuksella voi olla merkittävä rooli rakennusten energiatehokkuuden vahvistamisessa.

Mika Hokkanen

Talotekniikkaliiton ja LVI-TU:n toimitusjohtaja

Elo Simon
Talotekniikkaliitto